

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Gyalog András ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Szödényi Zoltán ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt az Esztergomi Városi Bíróság előtt 2.P.20.271/2005. szám alatt folyamatban volt és másodfokon a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Pf.20.728/2008/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes által 138. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 50.000,- (Ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s

A felperes az édesapja tulajdonát képező Suzuki Wagon R+ típusú személygépkocsival 2002. december 13-án, Olaszországban közúti balesetet szenvedett, amikor egy körforgalomba hajtva nekisodródott a körforgalom közepén álló szökőkútnak. A felperes a baleset következtében súlyos sérüléseket szenvedett el, jobb szeme zúzódott, az ideghártya alatt bevérzés keletkezett, melyhez a bal könyökcsúcs, a jobb V. kézközépcsont törése, az arc- és alsó állcsont, mellkas zúzódás, jobb comb zúzódása és vérömlenye társult. A jobb szemének zúzódása miatt maradandó fogyatékossgákként sárgafolt károsodás, vakfolt maradt vissza.

A felperes a keresetében a maradandó fogyatékossga miatt keletkezett vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítésére kérte az alperes kötelezését, arra hivatkozással, hogy a sérülése a vezetőoldali légzsák hibájából következett be. Keresetét a Termékfelelősségről szóló 1993. évi X. törvény 2. §, 3. §, valamint a 6. §-ára alapította.

Az alperes kérte a kereset elutasítását. Vitatta annak jogalapját és összecszerűségét is. Álláspontja szerint a perbeli esetben a fizikai és műszaki feltételek nem indokolták a légzsák működését, továbbá hivatkozott arra, hogy a felperes biztonsági öve nem volt bekötve.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének rendelkező részében megállapította, hogy a 2002. december 13-án, Olaszországban bekövetkezett közúti balesetből eredő felperesi arc- és alsó állcsont zúzódás, valamint a jobb szemet érintő, szemgolyó zúzódással együtt járó ideghártya bevérzés utáni sárgafolt (vakfolt) károsodás bekövetkeztében a felperes - relatív sebességtúllépés miatti - közrehatásának mértéke 50%, az alperes - az általa gyártott, Suzuki Wagon R+ 1.3 GLX Cool típusú személygépkocsi vezetőoldali légzsákjának hibája miatti - közrehatásának mértéke 50%.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek nem vagyoni kár jogcímén 1.500.000,- forintot és ennek 2002. december 13. napjától járó törvényes mértékű kamatát. Kötelezte továbbá az alperest, hogy vagyoni kártérítés jogcímén fizessen meg 35.000,- forintot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában kifejtette, hogy a kirendelt igazságügyi műszaki szakértő véleménye alapján bizonyított, hogy a perbeli ütközés során megvalósult olyan sebességváltozás, amelynek mértéke elérte a légzsáknyitáshoz szükséges küszöbértéket, így a légzsák kinyílása - figyelemmel a felperes fejét és felsőtestét érintő súlyos sérüléseire is - indokolt lett volna. A műszaki szakvélemény megállapításait alátámasztotta az orvosszakértői vélemény is, amely szerint a légzsák felfúvódása esetén a felperes súlyos, végleges látáskárosodást eredményező szemsérülése nem következett volna be. Az egyesített igazságügyi gépjármű műszaki és orvosszakértői véleményekből is azt állapította meg a bíróság, hogy a sérülések a közlekedési balesettel összefüggésben keletkeztek, azonban az alperes által gyártott gépjármű vezetőoldali légzsákjának a hibátlan működése kizárólag a szemzúzódást és az alsó állcsont sérülését tudta volna megakadályozni, a felsőtestet, valamint a combot ért sérüléseket nem. Erre tekintettel kizárólag az előbbi sérülések állnak okozati összefüggésben a termék hibájával.

Indokolásában rámutatott arra, hogy a felperes nem az út- és az időjárási viszonyoknak megfelelően választotta meg a haladási sebességét, ezért magatartásával közrehatott a baleset bekövetkeztében. A közrehatás mértékét 50%-ban állapította meg. A bizonyítékok alapján az alperesnek azt az állítását, hogy a felperes elmulasztotta bekapcsolni a biztonsági övét, nem találta megalapozottnak. A bíróság a felperest megillető nem vagyoni kár összegét - figyelemmel a felperes közrehatására - 1.500.000,- forintban, míg a vagyoni kárát 35.000,- forintban határozta meg.

A bíróság az alperes rosszhiszemű perviteleként értékelte, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jelentette be a légzsák gyártójának perbehívása iránti kérelmét, ezért azt a Pp. 58. §-a alapján alaptalannak tartotta.

A mindkét fél fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét 2.000.000,- forintra felemelte, a kamatfizetés kezdő időpontjának változatlanul hagyása mellett. Mellőzte továbbá a kármegosztás arányának megállapítását a rendelkező részből.

Indokolásában rámutatott arra, hogy az alperes fellebbezésében megjelölt új bizonyítékok, mint a légzsák gyártójától származó nyilatkozat hitelesített fordítása, továbbá az elsőfokú ítélet meghozatalát követően keletkezett két szakvélemény a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárás keretében nem vehetők figyelembe, tekintettel arra, hogy az alperesnek lehetősége lett volna az elsőfokú eljárás során beszerezni a légzsák gyártójától származó nyilatkozatot, a műszaki magánszakértőtől pedig két szakvéleményt már csatolt az elsőfokú eljárásban, továbbá a csatolt magán orvosszakértői vélemény kizárólag az alperes által szolgáltatott adatok alapján készült, a felperes személyes vizsgálata nélkül.

A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a légzsák hibáját illetően. Megjegyezte, hogy a légzsákrendszer hibáját az is alátámasztja, hogy a baleset következtében a légzsák működésbe lépéséhez szükséges indítójel adás az ütközéskor megtörtént, hiszen az utasoldali légzsák kinyílt, és a vezetőoldali légzsák működésbe lépésének elmaradása a rendszer hibája miatt maradt el, mivel ugyanaz a jel indítja mindkét oldali légzsák működésbe lépését. Ennek megfelelően helytállónak tartotta az elsőfokú bíróság arra vonatkozó megállapítását, hogy a légzsákrendszer hibájával okozati összefüggésben felperest ért károk megfizetésére az alperes kötelezhető.

A másodfokú bíróság a Ptk. 355. §-ára, valamint a 34/1992. (VI.2.) AB határozatra is figyelemmel a felperest ért nem vagyoni kár mértékét 2.000.000,- forintban találta megalapozottnak. Rámutatott azonban arra, hogy a nem vagyoni kártérítés esetében nincs helye kármegosztásnak, a felperes közrehatását a nem vagyoni kár összegének meghatározásakor kell figyelembe venni.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte.

Álláspontja szerint a jogerős ítélet iratellenes megállapításokat tett a fellebbezésében előterjesztett bizonyítékokkal kapcsolatban, tekintettel arra, hogy az alperes a perben többször kérte a bizonyítási kísérlet elvégzését. Ennek elvégzése esetén ugyanis reá kedvezőbb határozat született volna. A magán orvosszakértő véleménye pedig, ellentétben a jogerős ítélet megállapításaival, a perben rendelkezésre állt adatok és leletek alapján készült. Hivatkozott arra, hogy a felperes szemsérülésének nincs orvosi dokumentuma.

Véleménye szerint a légzsák gyártójának nyilatkozata alátámasztja az álláspontját a tekintetben, hogy a légzsáknak nem hibája az, hogy bizonyos ütközések esetén az utasoldali légzsák működésbe lép, a vezetőoldali pedig nem, mert ez a működési sajátossága. Ennek megfelelően a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése és a 141. §-ának (6) bekezdése szerint jogosult volt az új bizonyítékok előterjesztésére.

Vitatta a perben kirendelt műszaki szakértő szakvéleményét, tekintettel arra, hogy a szakértő következesen tévesen számolta ki a gépkocsi ütközés utáni elmozdulását. Kifogásolta, hogy a perben kirendelt műszaki szakértő és az alperes által felkért magánszakértő balesettel kapcsolatos okfejtései az ütközés mikéntjére, a légzsákkal szemben elvárható működésre, valamint a biztonsági öv használatára vonatkozóan teljesen ellentétesek egymással és ezek az ellentmondások nem lettek megfelelően feloldva. Iratellenesnek tartja a jogerős ítélet arra vonatkozó megállapításait is, hogy az alperesnek a sérült gépkocsi vizsgálatára lehetősége lett volna, hiszen az autó a márkakereskedő részére történt értékesítést követően soha nem került az alperes birtokába.

Kifogásolta továbbá, hogy a jogerős ítélet megalapozatlanul emelte fel a nem vagyoni kártérítés mértékét, mert azt a felperes állapota nem indokolta. Az alperes által a fellebbezési eljárásban csatolt új bizonyítékok mérlegelése nélkül a másodfokú bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy a közrehatás mértékét vizsgálja.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése és a Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 141. §-ának (2) bekezdése a felek kötelezettségévé teszi, hogy a perbeli cselekményeikkel, nyilatkozataikkal, valamint bizonyítékaik előterjesztésével a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő magatartást tanúsítsák. Ezzel összhangban áll a Pp. 235. §-ában megfogalmazott szabályozás, amely jelentősen leszűkítette a fellebbezés tartalmát azzal, hogy előírta: új tény illetve új bizonyíték előadására csak korlátozott körben van lehetőség. A Pp. 235. §-ának (1) bekezdése két feltételt szab előterjeszthetőségükre; az új tény vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására feltéve, hogy az, - elbírálás esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében előadott gyártói nyilatkozat, valamint a két magánszakértői vélemény azonban nem vehető

figyelembe, tekintettel arra, hogy ezek az új bizonyítékok az alperes magatartása miatt nem voltak korábban megismerhetőek. A per három éves időtartama alatt az alperesnek lehetősége lett volna a légzsák gyártójának a perbehívására, nyilatkozatának a beszerzésére. A Pp. 58. §-a egyértelmű határidőt szab a perbehívás előterjesztésére. Az alperes késlekedése nem szolgálhat az előnyére, mert az éppen az ő hibájára vezethető vissza.

Az alperes megalapozatlanul hivatkozik arra, hogy a felperes szemsérülésének nincs orvosi dokumentuma; az orvosszakértői véleményből ugyanis kiderül, hogy a szakértő a szakvéleményét a becsatolt orvosi adatok alapján készítette el, a szakértő a felperes szemét megvizsgálta, majd az azzal összefüggő állapotát véleményezte. A keresetlevélhez csatolt orvosi leletek között is fellelhetők a szemészeti dokumentumok, melyek szintén egyértelműen alátámasztják a maradandó szemkárosodást. Egyébiránt az alperes az elsőfokú eljárás során soha nem kifogásolta a szemsérülést alátámasztó orvosi dokumentumok esetleges hiányát.

Az elsőfokú bíróság a perben kirendelt műszaki szakértőt, valamint az alperes által beszerzett magánszakvélemény készítőjét a tárgyalásra az esetleges ellentmondások feloldása végett megidézte. A bíróság azonban a bizonyítékok okszerű mérlegelésével arra az álláspontra helyezkedett, hogy a perbeli ütközés során megvalósult olyan sebességváltozás, amelynek értéke elérte a légzsáknyitáshoz szükséges küszöbértéket.

A bíróságok helyesen, iratellenesség, okszerűtlen következtetés, illetőleg logikai ellentmondás nélkül, a Pp. 206. §-ában foglaltak megsértése nélkül értékelték a rendelkezésre álló bizonyítékokat. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban, annak rendkívüli perorvoslati jellegéből következően csak azt vizsgálhatja, hogy a jogerős ítélet bizonyítékértékelése megfelel-e a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak. Felülmérlegelésre csak igen kivételesen, akkor kerülhet sor, ha a rendelkezésre álló bizonyítékokat a bíróság kirívóan okszerűtlenül értékelte, kifejtett indokai nem tarthatóak, azokban nyilvánvalóan helytelen következtetés van. Az adott esetben erről nincs szó.

Alaptalanul támadta az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek a nem vagyoni kárigénnyről rendelkező részét is. A szakértői vélemény alapján megállapítható, hogy a felperes szemében bekövetkezett károsodás végleges, gyógyulás nem várható, ez az egészségkárosodás a felperesnél 40%-os munkaképesség-csökkenést eredményezett. A másodfokú bíróság tehát a nem vagyoni kártérítés körében helyesen értékelte, a szemzúzódás következményeit, a jobb szemében bekövetkezett látáscsökkenést, valamint az ezzel kapcsolatban a felperesnél kialakult bizonytalanságot és félelem érzetet. Mindezek olyan hátrányt jelentenek, amelyek ellensúlyozására, csökkentésére a másodfokú bíróság által mérlegeléssel megállapított nem vagyoni kárpótlás összege nem

eltúlzott. A kétfokú eljárás szabályai megadják a bizonyítékértékelés lehetőségét a másodfokú bíróság számára is, amellyel a másodfokú bíróság helyesen élt; a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglalt eljárási szabály megsértése nem állapítható meg.

A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásánál helyesen alkalmazta a másodfokú bíróság a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat. Az ítélezési gyakorlat jelenleg sem lát lehetőséget a nem vagyoni kárpótlás esetében a kár megosztására, mert a nem vagyoni hátrány esetén nincs olyan, összegszerűen kifejezhető kár, amellyel kapcsolatban szóba jöhetne a kármegosztás, vagyis a kár egy részének - felróható magatartása miatt - a károsultra való hárítása. A nem vagyoni kárpótlás összegének a meghatározásánál kell figyelemmel lenni arra, hogy a károsult magatartása mennyiben hatott közre a kár bekövetkezésében.

Mindezek alapján a döntés a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt a kifejtett indokok alapján nem jogszabálysértő, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül hozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest a felperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére.

Budapest, 2009. május 27.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Besenyeiné dr. Varga Katalin s.k. bíró